

JSME
VŠICHNI
SNĚHOVÉ
VLOČKY?

HOLLY BOURNE

**JSME
VŠICHNI
SNĚHOVÉ
VLOČKY?**

HOLLY BOURNE

**JSME
VŠICHNI
SNĚHOVÉ
VLOČKY?**

#B3KLAB

YOUNG ADULT BY SLOVART

Text © Holly Bourne, 2018
Translation © Romana Bičíková, 2020
Illustration © Maria Makeeva, 2020
Czech edition © Nakladatelství Slovart, 2020

Kniha *J sme všichni sněhové vločky?* je sice fikce, ale zabývá se skutečnými problémy, včetně sebevražedných myšlenek a duševních nemocí, jako jsou deprese nebo mánie, a také tématem sexuálního zneužívání.

Na konci knihy najdete kontakty na místa a organizace, kde můžete požádat o pomoc, pokud řešíte tyto problémy.

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této knihy nesmí být reprodukována v knižní, elektronické ani jiné podobě, ukládána do databází či rozmnožována bez předchozího písemného souhlasu vydavatele.

Z anglického originálu *Are all lemmings and snowflakes?* vydaného v roce 2018 nakladatelstvím Usborne Publishing Ltd. přeložila Romana Bičíková.

Vydalo nakladatelství Slovart, s. r. o., v edici #BOOKLAB v roce 2020.

Ilustrace na obálce Maria Makeeva

Redakce Jiří Kettner

Korektury Lucie Maršíková

Odpovědná redaktorka Marie Iljašenko

Sazba Alias Press, s. r. o., Bratislava

Tisk FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Vydání první

Cena doporučená na obálce je
doporučením pro koncové prodejce.

ISBN 978-80-7529-780-8

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovart.cz

Všem, kdo sedmkrát spadli,
a i po osmé se zvedli.

1

Je tu příliš mnoho lidí.

Zaplevelují chodník. Necháávají svoje uřvaná děčka probíhat pod puštěnou zahradní hadicí. Pozdě do noci tlachají venku na ulici. Na grilovačkách si pouštějí nahlas muziku. Je jim zjevně úplně jedno, že mě to ubíjí. Necháávají si nesmyslně rekonstruovat svoje naprosto ucházející domy. *Bum bum bum*, jak se montuje lešení. Dělníci se snaží překřičet rádio. *Cink cink cink* drnkají esemesky na mém mobilu. Lidé svůj hluk prostě musejí sdílet. Tady máte můj NIKDY NEKONČÍCÍ HLUK. Existuju. Jsem jedním z příliš mnoha lidí a potřebuju dát najevo, že existuju, a tak řvu a vydávám svůj pitomý zbytečný hlasitý hluk.

Já nechci nic jiného než ticho.

Nechci ten zatracený hluk poslouchat.

Ten.

Ustavičný.

Zatracený.

Hluk.

Chci jen svůj klid.
Ale hluk je *všude*.

2

Zaskřípání židle sunoucí se ze svého místa u dveří, kde byla zaklíněná pod klikou.

Mámin hlas. „Olive?“

Slyším zavržení jejích kroků na parketách. Trhnu sebou. Zavřu oči a připlácnu si dlaně na uši.

Na očních víčkách cítím světlo.

„Olive?“

Její dech mi ovane tvář. Budu muset oči otevřít. Rozlepím jedno a cuknu sebou, jak mě udeří jasné světlo. Chvíli mi trvá, než seberu dost sil otevřít i druhé.

Zaostřím na nejasný obličej před sebou. Máma se tváří ustaraně. „Co tam dole děláš?“

Kdybych nebyla tak unavená, nejspíš by mě trápilo, jak se jí třese hlas. Ale místo toho mám pocit, jako by mi na každickém svaly v těle viselo stuhou přivázané závaží a stahovalo mě dolů ke koberci.

Protože ležím na koberci.

Jsem pod psacím stolem, přes který mám přehozené dvě deky.

Mám pocit, jako by mi někdo sešil rty k sobě. Jenže když jí neodpovím, neodejde a nenechá mě na pokoji. A jediné, co teď chci, je mít od všeho pokoj.

„Olive, prosím. Máme o tebe hrozný strach. Mluv se mnou.“

Zavřu oči, abych nabrala potřebnou energii a dokázala otevřít pusu.

„Jen odpočívám.“

„Odpočíváš?“

Mluvení mě stojí spoustu úsilí. Ztěžka polknu. „Jo.“

Povzdech. Donutí mě otevřít oči. Vidím ji, jak si tiskne kořen nosu. Zase jsem ji zklamala. Zase jsem všechno zkažila. Jsem úplně k ničemu. Nenávidím lidi. Nenávidím, jak jsou úplně všude. Ale člověk, kterého nenávidím ze všeho nejvíc, jsem já sama.

Člověk
kterého
nenávidím
nejvíc
jsem
já
sama.

Protože to kvůli mně se moje máma tváří takhle.

„Měla by sis tu vyvětrat.“

„Ne...“

Ale mamka moje zaskučení neslyší. Její kroky zaduní po podlaze mého pokoje. Ne, ne, ne. Přikrčím se dřív, než se to stane.

„Musíš k sobě pustit vnější svět, Olive. Tvůj táta má narozeniny, a tys mu ani nepopřála. Zkus to. Prosím. Udělej to pro něj. No tak, dej se do kupy.“

Při těch slovech roztáhne závěsy. Proveďte přesně tu věc, která mě přiměje udělat pravý opak toho, co řekla. Paprsky světla mě ostřelují jako kulky. Máma otevře okno dokořán a svět se nahrne dovnitř – hlučný a neomalený a panebože, já fakt nesnáším léto. Cítím puch masa z grilu. Slyším řev sekaček na trávu. Slyším vřestění ptáků a bzučení hmyzu a veškerou tu zábavu, co si všichni ve světě venku užívají. Je toho na mě moc. Zoufale se drápu zpátky pod deku. I když tam mám vydýchané horko. I když se potím tak moc, že jsem za celý den nemusela na záchod. Svět mě dusí a deka je moje kyslíková maska.

„V šest přijdou na grilovačku tvoji bratrance a sestřeni-
ce,“ oznámí mi máma. „Takže do té doby vstaneš, osprchu-
ješ se a oblékneš. Prosím. Prostě to... zkus. Prosím, Olive.
Spolu to přece zvládneme? Co říkáš?“

Snažím se zahrabat hlouběji pod deku, ale máma ji ze
mě strhne.

Kdybych to uměla, rozbřečím se.

Ale už jsem zapoměla, jak se to dělá.

„Olive, vážně mi naháníš strach.“ Její hlas zní opět něž-
ně. „Ať už se děje cokoli, nenech to vyhrát. Dobře, brouč-
ku? No tak, pojď, vstávej. Minulý týden jsi přece byla v po-
hodě.“

Minulý týden jsem nemohla být v pohodě.

Ani si nepamatuju, jaké to je, cítit se v pohodě.

„Za dvacet minut si tě přijdu zkontrolovat.“

Zavírá dveře. Nechává mě o samotě.

Bože, jsem tak unavená.

Nad domem proletí letadlo a hukot motorů mi tělem du-
ní tak, jako by mě někdo připojil do elektřiny.

Už to asi moc dlouho nevydržím.

O čtyři hodiny později

Díky, díky, díkybohu za ten déšť.

Nebe se protrhalo, z mraků k zemi padají trakaře vody. Kapky se mi rozpleskávají o hlavu. Vlasy mám přilepené k obličejí.

Už jsem si vzpomněla, jak se brečí.

Vzlykám a utíkám lesem po cestě od našeho domu, zlaté baleríny mi podkluzují v bahně. Po obloze se jako křeč mihne blesk a kolem mě zahučí hrom.

A přehluší můj křik.

Stejně tu není nikdo, kdo by ho slyšel. Okna jsou zavřená. Déšť všechny od grilu vyhnal. Zahnal všechny pod střechu a já jsem jediná, kdo je venku, na mýtině, a řve k nebesům.

Řvu, protože mám hrozný strach.

Řvu, protože nedokážu pochopit, jak se to mohlo znovu stát.

Řvu, protože řev je mnohem bezpečnější než to, co bych zrovna teď nejradši udělala.

Tričko se mi lepí k tělu, džíny mám těžké, nasáklé vodou. Běžím a klopýtám a padám do bláta. Mám pocit, jako by mi někdo přeřízl srdce vedví a veškerá bolest, všechno zlé, co se mi kdy stalo, z něj teď prýští ven. Jako bych za sebou nechávala slizkou stopu. Nesmím se zastavit. Musím běžet dál.

Utíkám před sebou.

Utíkám před tím, co chci udělat.

Běžím a běžím, po pěšinách mezi stromy, až se nakonec ztratím. Ale musím běžet dál. Nesmím se zastavit. Dokud, dokud...

Stanu na vrcholku útesu.

Zastavím se.

Je dostatečně strmý. Zpomalím, šinu se k okraji. Pod klenbou stromů není liják tak prudký. Obejmu kmen vzrostlého dubu a myslím na věci, na které bych myslet neměla.

Strašně moc to chci udělat.

Strašně moc chci, aby to skončilo.

A nejsem si jistá, co se stane pak, ani netuším, kolik uplynulo času nebo v jakém pořadí se věci odehrávají, ale útes je pořád pode mnou a já brečím a stojím na okraji, ale pořád se držím stromu, a pak... pak... Bouřkou ke mně pomalu kráčí několik mužů v uniformách, ruce rozpřažené, dešťové kapky jim odstříkují od přileb.

A říkají:

„Olive?“

3

Fajn, takže moc dobře to nevypadá.

Myslím na všechno, co teď musím vysvětlit.

1. Rozbité sklo v našem starém skleníku, kde jsem vykopla okno.
2. Proč jsou střepy zakrvácené.
3. To, že máma našla krev a střepy, a naopak nenašla mě.
4. Těch několik očitých svědků, co viděli rozrušenou holku utíkat za bouřky lesem.
5. To, že mě policajti našli, jak stojím na vrcholku útesu.
6. Protože moje máma zavolala na policii...

„Já jsem se nepokoušela zabít,“ přesvědčuju psychiatra. Žilami mi pořád proudí adrenalin z celé té zatracené epizody, takže mám sílu se bránit. Musím jim to všechno vysvětlit, než se zas vrátí otupělost a vyčerpání – než roztáhnou ruce se slovy „Tak se opět setkáváme, Olive“, jako nějaký padouch z Jamese Bonda.

Máma s tátou sedí vedle mě na plastových nemocničných židlích. Táta nervózně podupává nohou a mamka se naklání, aby mi skočila do řeči.

„Ve skleníku byla všude krev,“ jančí hystericky.

A já se v duchu musím pousmát nad tím, jak středostavovsky to zní.

Psychiatr má na visače napsáno *Jake* a vypadá to, že na něj mámin výlev neudělal zrovna dojem. Ani nikdo jiný z nás.

„Možná by to měla vysvětlit sama Olive?“ navrhone. Všímnu si, že očima zalétne k hodinkám na zápěstí.

Vzdychnu a potřesu hlavou. „Tak jo,“ začnu. „Takže, vykopla jsem to postranní okno ve skleníku a pořežala si o něj nohu. Ale nesnažila jsem se...“ Nedokážu pokračovat. Ne když vedle mě sedí máma s tátou.

Jake na ně kývne. „Jestli chceš, můžeme si promluvit sami, Olive?“

Mamka se narovná, zklamání z ní vyzařuje tak silně, že ho úplně cítím. „Ach, ano. Jistě,“ řekne. „Olive, bude to pro tebe jednodušší, když odejdeme?“

Je to nemožná situace, ale já jsem moc vyčerpaná na to, abych domýšlela její důsledky. Máma si to vezme osobně, ovšem dokud tu je, nemůžu ze sebe dostat všechno, co mám na srdci.

Podívám se jí do očí. „Možná na minutku?“

Mamka zamrká.

„Samozřejmě, beruško,“ zamumlá táta.

Jake vstane spolu s nimi. „Přijdu pro vás,“ slíbí.

Nohy jejich židlí skřípou po podlaze a já sebou trhnu.

Všechno mě to zavalí.

Ten hluk, nekonečný hluk venkovního světa, to, jak do-
razili příbuzní, hudba linoucí se po schodech do mého po-
koje, zvuky toho, jak se lidi baví, zatímco já v duchu ječím.

Už jsem to nemohla vydržet.

„Počkáme na tebe venku, Olive.“ Tátův hlas zní ochrap-
těle. Cítím, jak mu pod tvrdou slupkou jeho kůže vře vztek.
Zkazila jsem mu narozeniny. Už zase jsem strhla pozor-
nost jen na sebe. Jenže táta nemůže přiznat, že se zlobí.
Lidem se sebevražednými sklony nemůžete říkat, jak vás
jejich sebevražedné sklony štvou, i kdyby to byla tisíckrát
pravda.

Ne že bych já měla sebevražedné sklony.

Což taky Jakeovi oznámím hned, jak za mými rodiči
zaklapnou dveře.

Jake si toho nevšímá a místo toho hrábne do zásuvky
ve stole a vytáhne papír s dotazníkem. „Co kdybychom za-
čali tím, že mi vyplníš tohle?“

Pročítám důvěrně známé otázky, které mě zdraví jako
dávní přátelé. Stejný dotazník jsem vyplňovala minulou
zimou před každou nesmyslnou terapií.

Zaznamenal/a jste v posledních dvou týdnech, že
máte:

Snížený zájem o běžné či volnočasové aktivity či
potěšení z jejich vykonávání?

Ne

Občas

Často

Skoro každý den

No, upřímně, jak má člověk na tohle odpovídat? Minulý týden jsem o všechny aktivity měla totální zájem a přinášely mi totální potěšení. Život byl jako nádrž vody, do které můžu skočit po hlavě. Všechny písemky jsem dala levou zadní, opila jsem se tak, až jsem zvracela, na závěrečné kalbě v parku jsem se líbala s Rickem Macabym a pak jsem ho odtáhla do křoví, kde jsme dělali ještě něco víc než líbání. Smála jsem se a tančila a vznášela se a cítila se se všemi propojená a každý okamžik jsem brala jako citron, který je potřeba vymačkat tak, že v něm nezbyde ani kapka šťávy, a pak jsem dokonce snědla i dužinu, děkuju pěkně, hlavně když mě nikdo nenutil jít spát. Ale tenhle týden? Tenhle týden spočívaly moje volnočasové aktivity v tom, že jsem se schovávala pod dvěma dekami, jen abych neslyšela zvuky okolního světa, a zírala jsem na vlastní ruku tak dlouho, až jsem si nebyla jistá, jestli je skutečná, nebo ne. A před oběma těmi extrémami jsem se cítila docela normálně. Takže co mám krucinál zaškrtnout?

Zakroužkuju *Občas* a čtu dál.

Obtíže s usínáním, spánkem nebo s probouzením?

Proč tu není možnost Klidně bych spala, kdyby všichni prostě SKLAPLI A NECHALI MĚ SPÁT?

U většiny otázek jsem vybrala odpověď *Občas*, protože vím, že tak mě nemůžou proti mé vůli hospitalizovat. Rozhodně se nenechám odvléct do špitálu od někoho, kdo se tváří tak znuděně jako tady Jake. To ale musí být přímá džob pracovat jako psychiatr na pohotovosti. Představte si, že pro vás je jednání s potenciálními sebevrahy zhruba stejně běžné jako pro baristu vyrábění cappuccina. Podám

mu vyplněný papír a dívám se, jak ho prochází a v duchu počítá. Potom ho odloží a neřekne mi, kolik mám bodů, protože to vám nikdy neříkají.

„Obávám se, že na sebe nemáme tolik času, kolik by bylo potřeba,“ řekne nakonec. „Ale co kdybychom nejdřív probrali tvoji anamnézu? Tvoje matka říkala, že jsi už dřív měla epizody, kdy ses cítila hodně smutná? Co kdybychom –“

Skočím mu do řeči. „Hele,“ vyhrknu, „já jsem sem nechtěla. Nechtěla jsem z toho dělat takový haló. Jsem v pohodě, vážně. Teda nejsem. Jasně že ne. Ale jsem natolik v pohodě, že se nemusíte bát, že mě pošlete domů s razítkem, že nejsem nebezpečná, a já pak skočím pod autobus a vás si povolají na kobereček.“

Jake si poznamená, co jsem právě řekla. Protože nemůžete jen tak plácnout něco o skákání pod autobus, aniž by si to nezapsali. I když zrovna slibujete, že pod něj neskočíte.

„Je hezké, že máš o mě starost, Olive, ale z nás dvou mám mít já starost o tebe, ne naopak. To já musím určit, jestli jsi v pohodě, nebo ne.“

„Ale ono to vážně není tak, jak to vypadá.“

„A jak to tedy je?“

A já Jakeovi povím, jak dnešní noc ve skutečnosti dokazuje, jak moc *jsem* v pohodě. Protože to, že jsem se tak pevně držela toho kmene, je DOBRÉ znamení. A že jsem na tom útesu byla právě proto, že chci *žít*. Protože jsem se snažila sama sebe ochránit.

„Chtěla jsem umřít,“ řeknu a to stačí, aby mi do očí vhrkly slzy. „Protože jsem chtěla, aby přestal ten hluk. Ale nechtěla jsem umřít navždycky, jestli to dává smysl? Prostě jsem chtěla umřít... dočasně? Dát si na chvíli pauzu.“

Jake skloní hlavu. „Tys chtěla umřít *dočasně*?“

„No, já vím, že to nejde,“ odseknu. „Ale byl tam strašnej randál a máma mě donutila jít dolů, protože se slavily tátovy narozeniny, a naši jsou sice chápaví, ale vocaď pocad', a časem je to prostě začne štvát. A mám malý bratrance a ti pořád vřeštěli. A pak začalo pršet, takže jsme museli jít dovnitř a v obýváku bylo strašně moc lidí a hroznej hluk a mě z toho rozbolela hlava, takže jsem... takže jsem běžela do zahrady a ke skleníku. Jen jsem chtěla trochu ticha.“

Jake přikyvuje, a tak melu dál.

„No, každopádně když jsem byla ve skleníku, začala bouřka, a mně došlo, že fakt není normální běžet takhle v dešti do zahrady. A v hlavě jsem měla řev a oheň, jako by byla plná brouků, co mi jeden po druhým vybuchovali za očními víčky...“ Po tváři se mi skutálí další slza. „A tak mi došlo, že na tom zas nejsem moc dobře.“ Zajíknu se, lapám po dechu. „A nejsem si jistá, jestli bych to znova přežila. No, a potom, nevím, jak se to stalo, ale na zemi byla najednou spousta rozbitýho skla a já měla pořezanou nohu a pak jsem uviděla jeden fakt velké střep a pořád jsem na něj koukala a říkala si, že jen chci, aby všechno skončilo...“ Tentokrát už doopravdy brečím. „A myslela jsem...“

Jake se předkloní a najednou se tváří nejmiň znuděně od chvíle, co jsem ho před patnácti minutami poznala. Ale i když mám najednou uchvácené publikum, nedokážu to ze sebe vymáčkout. Desetkrát zamrkám, potřesu krátkými vlasy a odhodlaně zabodnu pohled do svých upocených dlaní. Ta myšlenka je příliš velká, příliš zdrcující...

„Ale neudělala jsem to,“ vydechnu nakonec. Protože to je to nejdůležitější. „I když jsem věděla, že bych mohla.“